Dosarul nr. 5r-4785/2023;
4-23107313-12-5r-26072023

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

20 noiembrie 2023 мun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul Buiucani)
în componenţa:
Preşedinte al şedinţei, judecător Ana Cucerescu,
grefier Cristian Vinogradov

Cu participarea:
agentului constatator Grigori Ciugui
În lipsa:
r/contestatarului S.A. „Nufărul„ *****Negru

procedura de citare legal executată,

examinând în şedinţa de judecată publică, în limba de stat, contestaţia depusă de S.A. „Nufărul„ IDNO *****, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie nr.027077 din 14.07.2023 şi deciziei de sancţionare, întocmite de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecţia Mediului, Grigori Ciugui, în baza art.146 din Cod contravenţional, instanţa de judecată,

C O N S T A T Ă :

La data de 14 iulie 2023, agentul constatator, din cadrul Inspectoratului pentru Protecţia Mediului, Grigori Ciugui, a constatat fapta contravenţională, reţinând în sarcina S.A. „Nufărul„ pretinsa contravenţie prevăzută de art.146 Cod contravenţional, fiind întocmit în acest sens procesul-verbal cu privire la contravenţie nr.027077.

Potrivit învinuirii formulate, la data de 14.07.2023, ora 12:10, în incinta Inspecţiei pentru Protecţia Mediului Chişinău, situată pe adresa str. şos. Hânceşti, 53, mun. Chişinău, în rezultatul examinării sesizării S.A. „Apa-Canal Chişinău„ (înregistrată cu indice de ieşire nr,01-10221 din 06.07.2023) în anexă cu dosarul contravenţional acumulat de reprezentanţii întreprinderii menţionate supra, s-a constat că S.A „Nufărul„ admite deversarea apelor uzate în sistemul public de canalizare gestionat de S.A. „Apă-Canal Chişinău„ situat pe str. Maria Dragan 28/3, mun. Chişinău, în lipsa instalaţiilor/utilajului aparatajului pentru epurarea apelor uzate, acţiune ce contravine legislaţiei de mediu, art.47, lit.b) din Legea nr.1515/1993 privind protecţia mediului înconjurător.

În rezultat, prin decizia de sancţionare a agentului constatator din 14.07.2023 a fost aplicată sancţiunea sub formă de amendă în mărime de 120 unităţi convenţionale, ceea ce constituie 6 000 lei.

La 24 iulie 2023, S.A. „Nufărul„ a depus, prin intermediul Inspectoratului pentru Protecţia Mediului, o contestaţie împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie nr. 027077 şi deciziei de sancţionare din 14.07.2023, prin care a solicitat anularea actelor contestate, cu încetarea procesului contravenţional din motivul lipsei faptului contravenţiei precum şi neconsemnarea datelor şi a faptelor.

În motivarea contestaţiei înaintate, contestatarul a invocat că cauza contravenţională a fost examinată cu încălcarea dreptului la apărare, S.A. „Nufărul„ nu a fost în cunoştinţă de cauză cu actele întocmite şi procedura contravenţională, făcând în acest sens trimitere la prevederile art.378 Cod contravenţional. Procesul-verbal cu privire la contravenţie a fost întocmit cu încălcarea prevederilor legale prevăzute de art.443 Cod contravenţional, specificând în acest context lipsa consemnării cu privire la timpul comiterii contravenţiei.

Susţine că decizia de aplicare a sancţiunii contravenţionale este ilegală, fiind aplicată în afara cadrului legal, întrucât lipsesc probe de comitere a contravenţiei.

Explică contestatarul că între SA "Nufărul" şi SA "Apa Canal Chişinău" există încheiat contract nr.7-804-33 din 09.10.2007 privind livrarea apei şi recepţionarea apelor uzate în canalizarea municipală. Obiectul contractului îl constituie livrarea apei potabile [...] şi recepţionarea apelor uzate în sistemul comunal de canalizare prin racorduri (conform Anexei nr.l care anual se înnoieşte (pct.1.1 din contract). Din clauzele contractului, în special pet.3.2.12, tarifele pentru serviciile de alimentare cu apă şi evacuare a apelor uzate constituie: canalizare 7,05 lei/m^3 + TVA 20%. În temeiul acestui contract, SA "Nufărul" a încheiat la 10.02.2022 cu SA "Apa Canal Chişinău" Acord de preluare a apelor uzate, care prin pct.4 - s-a indicat tipul apelor uzate, pct.6 - valorile admisibile care caracterizează apele uzate, urmând a fi facturate conform Anexei nr.l la Hotărârea Guvernului nr.50 din 25.11.2023 pentru aprobarea Regulamentului privând cerinţele de colectare, epurare şi deversare a apelor uzate in sistemul de canalizare şi/sau iu emisare pentru localităţile urbane şi rurale.

Indică că potrivit acestor acte, atunci când urmare a Rapoartelor de încercări se susţine că exista o anumită concentraţie maxim admisibile, SA "Apa Canal Chişinău" factura şi înaintau spre plată, acordând termen de achitare, care se plăteau în termen - exact cum rezultă din contractul şi raporturile civile din furnizor şi consumator. Aceste fapte şi acte dovedesc lipsa contravenţiei, or, părţile semnatare sunt într-un raport civil în executare succesivă, iar aceste acte sunt valabile, nefiind denunţate, încetate sau anulate.

Mai susţine că la o anumită dată a faptelor SA "Nufărul" a solicitat SA "Apa Canal Chişinău" şi administraţiei publice locale, emiterea actelor necesare în vederea construcţiei unei staţii de epurare a apei, însă având în vedere valoarea considerabilă a investiţiei de 274.000,00 Euro entitatea nu a primit aprobarea, subvenţionarea pentru construcţia acestui bun. Astfel neoferirea subvenţiei sau a granturilor nu poate constitui o omisiune sau a culpă a SA "Nufărul", în condiţiile în care au fost făcute toate demersurile şi cererile necesare care pun în vedere o bună-credinţă a SA "Nufărul", ci nicicum elemente ale componenţei de contravenţii prevăzute de art.146 Cod contravenţional.

În şedinţa de judecată, reprezentantul contestatarul S.A. „Nufărul„, în privinţa căruia a fost executată citarea legală, nu s-a prezentat, nu a comunicat instanţei de judecată motivele neprezentării sale, nu a solicitat amânarea şedinţei de judecată, ca rezultat, în baza art.455, alin.(3) Cod contravenţional, instanţa de judecată a dispus examinarea prezentei cauzei în lipsa acestuia, cu remiterea copiei hotărârii judecătoreşti.

În şedinţa de judecată agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecţia Mediului, Grigori Ciugui, a solicitat respingerea contestaţiei ca neîntemeiată, menţionând că contravenientul a încălcat art.47, lit.b) din Legea cu privire la protecţia mediului înconjurător, cât şi art.146bdin Codul contravenţional. Este specificat expres că întreprinderea trebuie să folosească instalaţii şi utilaje pentru epurarea apelor uzate. Agentul economic S.A. „Nufărul„ nu dispune de niciun utilaj, nicio instalaţie pentru epurarea apelor uzate, faptul constatat şi prin actul, proces-verbal de constatare a reprezentanţilor S.A. Apă-Canal Chişinău, faptul pentru care agentul economic a fost sancţionat cu 120 unităţi convenţionale.

Examinând contestaţia depusă şi analizând materialul probator existent în cauză, luând în considerare argumentele părţilor, instanţa de judecată ajunge la concluzia de a admite contestaţia contravenientului S.A. „Nufărul„ din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art.448 alin.(1) Cod contravenţional, contravenientul, victima sau reprezentantul acestora, precum şi procurorul, dacă este parte în cauza contravenţională, sunt în drept să conteste decizia emisă de către agentul constatator în cazul în care nu sunt de acord cu aceasta sau dacă ea a fost emisă cu încălcarea normelor procesuale stabilite de cod.

Termenul de contestare a deciziei agentului constatator este de 15 zile de la data emiterii acesteia sau, pentru părţile care nu au fost prezente la şedinţa de examinare a cauzei contravenţionale, de la data înmânării copiei de pe decizia respectivă, în condiţiile art.447[1] alin.(8).

Transpunând prevederi legale citate *supra* în speţă, instanţa menţionează că termenul de 15 zile se calculează de la momentul aducerii la cunoştinţa contestatarului a faptului încheierii procesului-verbal cu privire la contravenţie şi al luării deciziei de sancţionare contravenţională.

La caz, se atestă că actul contestat a fost adus la cunoştinţă contravenientului la data de 14.07.2023, contestaţia fiind înregistrată în Inspectoratul pentru Protecţia Mediului la data de 24.07.2023.

În acest sens, instanţa de judecată constată respectarea termenului de depunere a contestaţiei precum, şi depunerea ei la autoritatea din care face parte agentul constatator, conform competenţei teritoriale, care a examinat cauza, fiind astfel verificate şi prevederile alin.(4) art.448 din Cod contravenţional.

În conformitate cu prevederile art.458 din Cod contravenţional examinând cauza contravenţională, instanţa de judecată este obligată să determine: caracterul veridic al contravenţiei imputate; existenţa cauzelor care înlătură caracterul contravenţional al faptei; vinovăţia persoanei în a cărei privinţă a fost pornit procesul contravenţional; existenţa circumstanţelor atenuante şi/sau agravante; necesitatea sancţionării şi, după caz, caracterul sancţiunii contravenţionale; alte aspecte importante pentru soluţionarea justă a cauzei.

Potrivit prevederilor art.8 alin.(2) Cod contravenţional, este supusă răspunderii contravenţionale numai persoana care a săvârşit cu intenţie sau din imprudenţă o faptă prevăzută de legea contravenţională.

Potrivit art. 440 Cod contravenţional, constatarea faptei contravenţionale înseamnă *activitatea, desfăşurată de agentul constatator, de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei*, de încheiere a procesului-verbal cu privire la contravenţie, de aplicare a sancţiunii contravenţionale sau de trimitere, a dosarului, după caz, funcţionarului abilitat să examineze cauza contravenţională, din cadrul autorităţii din care face parte agentul constatator, în instanţa de judecată sau în alt organ spre soluţionare.

În conformitate cu art.442 alin.(1) Codul contravenţional, procesul-verbal cu privire la contravenţie este un act prin care se individualizează fapta ilicită şi se identifică făptuitorul. Procesul-verbal se încheie de către agentul constatator *pe baza constatărilor personale şi a probelor acumulate*, în prezenţa făptuitorului sau în absenţa lui.

Din perspectiva Convenţiei Europene a Drepturilor Omului, faptele contravenţionale pot intra în domeniul penal, în sensul autonom european. Astfel, în materie contravenţională au fost recunoscute garanţiile procedurale specifice materiei penale în privinţa dreptului la un proces echitabil, între care şi prezumţia de nevinovăţie prevăzută de §2 al art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului.

Cu referire la *legalitatea procesului-verbal cu privire la contravenţie din 14.07.2023*, analizând cuprinsul acestuia prin raportare la cerinţele prevăzute de lege sub sancţiunea nulităţii absolute, instanţa constată că dispoziţiile legale în materie au fost respectate.

Astfel, procesul-verbal cuprinde toate menţiunile prevăzute de art.443 din Codul contravenţional, sub sancţiunea nulităţii absolute, descrierea faptei fiind suficientă şi clară, cu arătarea împrejurărilor în care contravenţia a fost săvârşită, inclusiv a numelui şi datelor de identitate (IDNP) ale petentului, fiind indicat locul şi timpul săvârşirii acesteia, circumstanţele comiterii, norma materială încălcată şi încadrarea juridică, figurând şi semnătura agentului constatator, precum şi a contravenientului, fapt pentru care a semnat actul.

Astfel, instanţa reţine că au fost respectate dispoziţiile legale prevăzute sub sancţiunea nulităţii absolute, iar petentul nu a invocat niciun motiv plauzibil de nulitate a procesului-verbal contestat, argumentele sale vizând mai mult de temeinicia actului contestat.

În altă ordine de idei, sub aspectul *temeiniciei procesului-verbal de constatare a contravenţiei*, analizând material probator administrat în cauză prin prisma prezumţiei de nevinovăţie de care se bucura contestatarul, instanţa a reţinut următoarele.

În cadrul şedinţei de judecată s-a stabilit că la data de 14 iulie 2023, agentul constatator, din cadrul Inspectoratului pentru Protecţia Mediului, Grigori Ciugui, a constatat fapta contravenţională, reţinând în sarcina S.A. „Nufărul„ pretinsa contravenţie prevăzută de art.146 Cod contravenţional, fiind întocmit în acest sens procesul-verbal cu privire la contravenţie nr.027077.

Potrivit învinuirii formulate, la data de 14.07.2023, ora 12:10, în incinta Inspecţiei pentru Protecţia Mediului Chişinău, situată pe adresa str. şos. Hânceşti, 53, mun. Chişinău, în rezultatul examinării sesizării S.A. „Apa-Canal Chişinău„ (înregistrată cu indice de ieşire nr,01-10221 din 06.07.2023) în anexă cu dosarul contravenţional acumulat de reprezentanţii întreprinderii menţionate supra, s-a constat că S.A „Nufărul„ admite deversarea apelor uzate în sistemul public de canalizare gestionat de S.A. „Apă-Canal Chişinău„ situat pe str. Maria Dragan 28/3, mun. Chişinău, în lipsa instalaţiilor/utilajului aparatajului pentru epurarea apelor uzate, acţiune ce contravine legislaţiei de mediu, art.47, lit.b) din Legea nr.1515/1993 privind protecţia mediului înconjurător.

În rezultat, prin decizia de sancţionare a agentului constatator din 14.07.2023 a fost aplicată sancţiunea sub formă de amendă în mărime de 120 unităţi convenţionale, ceea ce constituie 6 000 lei.

La fel, examinând minuţios conţinutul procesului-verbal cu privire la contravenţie şi probele anexate la acesta, se atestă că la procesul-verbal, precum şi dosarul contravenţional sunt anexate următoarele mijloace de probă:

- *Proces-verbal cu privire la constatarea contravenţiei nr.306/23 din 03.07.2023,* întocmit în baza art.146 Cod contravenţional în privinţa S.A. „Nufărul„;
- *Act de control al contorului şi de verificare a integrităţii branşamentului de apă din 03.07.2023*, întocmit în privinţa S.A. „Nufărul„ potrivit căruia s-a consemnat că S.A. „Nufărul„ nu dispune de decontor sau separator de particule grele. La momentul verificării staţie de epurare sau preepurare a apelor uzate nu este. La sistemul public de canalizare sunt conectaţi, de apă se folosesc.
- *imagini foto pe 2 file*.

Instanţa atestă că alte probe la dosarul contravenţional nu sunt.

Astfel, în contextul celor reţinute *supra*, instanţa constată că agentul constatator la constatarea contravenţiei nu a elucidat toate circumstanţele cauzei, ignorând argumentele contravenientului, fără desfăşura o activitatea de constatare completă şi obiectivă, circumstanţă care a dus la sancţionarea eronată a făptuitorului.

Or, contravenientul S.A. „Nufărul„ a invocat că între SA "Nufărul" şi S.A. "Apa Canal Chişinău" există încheiat un contract nr.7-804-33 din 09.10.2007 privind livrarea apei şi recepţionarea apelor uzate în canalizarea municipală. Obiectul contractului îl constituie livrarea apei potabile [...] şi recepţionarea apelor uzate în sistemul comunal de canalizare prin racorduri (conform Anexei nr.l care anual se înnoieşte (pct.1.1 din contract). Din clauzele contractului, în special pct.3.2.12, tarifele pentru serviciile de alimentare cu apă şi evacuare a apelor uzate constituie: canalizare 7,05 lei/m^3 + TVA 20%. În temeiul acestui contract, SA "Nufărul" a încheiat la 10.02.2022 cu SA "Apa Canal Chişinău" Acord de preluare a apelor uzate, care prin pct.4 - s-a indicat tipul apelor uzate, pct.6 - valorile admisibile care caracterizează apele uzate, urmând a fi facturate conform Anexei nr.l la Hotărârea Guvernului nr.50 din 25.11.2023 pentru aprobarea Regulamentului privând cerinţele de colectare,

epurare şi deversare a apelor uzate in sistemul de canalizare şi/sau iu emisare pentru localităţile urbane şi rurale.

Agentul constatator la întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenţie din 14.07.20223 a ignorat faptul că potrivit acestor acte, atunci când urmare a Rapoartelor de încercări se susţine că exista o anumită concentraţie maxim admisibile, SA "Apa Canal Chişinău" factura şi înaintau spre plată, acordând termen de achitare, care se plăteau în termen - exact cum rezultă din contractul şi raporturile civile din furnizor şi consumator. Aceste fapte şi acte dovedesc lipsa contravenţiei, or, părţile semnatare sunt într-un raport civil în executare succesivă, iar aceste acte sunt valabile, nefiind denunţate, încetate sau anulate.

În susţinerea poziţiei sale contravenientul a explicat că la o anumită dată a faptelor SA "Nufărul" a solicitat SA ”Apa Canal Chişinău” şi administraţiei publice locale, emiterea actelor necesare în vederea construcţiei unei staţii de epurare a apei, însă având în vedere valoarea considerabilă a investiţiei de 274.000,00 Euro entitatea nu a primit aprobarea, subvenţionarea pentru construcţia acestui bun. Astfel neoferirea subvenţiei sau a granturilor nu poate constitui o omisiune sau a culpă a S.A. "Nufărul", în condiţiile în care au fost făcute toate demersurile şi cererile necesare care pun în vedere o bună-credinţă a S.A. "Nufărul", ci nicicum elemente ale componenţei de contravenţii prevăzute de art.146 Cod contravenţional.

Prin urmare, în baza celor relatate supra, instanţa stabileşte lipsa intenţiei de comitere a contravenţiei prevăzută de art.146 Cod contravenţional, iar agentul constatator nu a demonstrat rea intenţie a contravenientului S.A „Nufărul„ precum că acesta ar admite deversarea apelor uzate în sistemul public de canalizare gestionat de S.A. „Apă-Canal Chişinău„„ situat pe str. Maria Dragan 28/3, mun. Chişinău, în lipsa instalaţiilor/utilajului aparatajului pentru epurarea apelor uzate, acţiune ce ar contravine legislaţiei de mediu, art.47, lit.b) din Legea nr.1515/1993 privind protecţia mediului înconjurător.

Suplimentar, instanţa de judecată stabileşte că pentru a determina cui îi revine sarcina probei, trebuie să se stabilească mai întâi dacă fapta de care este acuzat petentul constituie „acuzaţie în materie penală”, în sensul art. 6 din Convenţie. Criteriile folosite în mod constant în jurisprudenţa Curţii pentru a se vedea daca o acuzaţie constituie „acuzaţie în materie penală” sunt următoarele: clasificarea faptei potrivit dreptului naţional – potrivit dreptului intern, fapta săvârşită de petiţionar atrage răspunderea contravenţională; natura faptei incriminate, dacă se adresează tuturor cetăţenilor şi are aplicabilitate generală; natura şi gravitatea sancţiunii aplicate. În ceea ce priveşte sancţiunea amenzii, elementul esenţial în funcţie de care Curtea analizează aplicabilitatea art.6 este caracterul

preventiv şi punitiv, deci, scopul acesteia. Astfel, chiar în ipoteza în care cuantumul amenzii contravenţionale este unul redus, art.6 va fi aplicabil sub aspect penal, atât timp cât amenda este un mijloc de constrângere a contestatarului şi o măsură de prevenire a săvârşirii de noi fapte, ea neavând, deci, caracterul unei despăgubiri pentru acoperirea unui prejudiciu.

Având în vedere cele trei criterii menţionate mai sus, faptele de care este acuzat contravenientul reprezintă acuzaţii în materie penală în sensul art. 6 din Convenţie, acesta beneficiind de prezumţia de nevinovăţie. *Sarcina probei îi revine agentului constatator.*

Cu respectarea principiului prezumţiei de nevinovăţie, al egalităţii armelor, al contradictorialităţii şi al dreptului la apărare impuse de exigenţele art.6 din Convenţie şi prevăzute de Codul contravenţional, s-a oferit posibilitatea propunerii de probe către ambele părţi.

Cu privire la contravenţia a cărei comitere a fost reţinută în sarcina contestatarului S.A. „Nufărul„ instanţa a observat **că în cauză nu s-a făcut dovada veridicităţii situaţiei de fapt reţinute în procesul-verbal de contravenţie contestat de către agentul constatator, prin probe certe şi de netăgăduit, astfel încât în favoarea contestatarului acţionează principiul *in dubio pro reo*.**

La fel, se reţine că având obligaţia pozitivă de a desfăşura o activitate de colectare şi de administrare a probelor privind existenţa contravenţiei, agentul constatator **nu a verificat circumstanţele de fapt invocate de contestatar**, şi în mod unilaterial, fără a efectuat o examinare mult aspectuală a luat decizia de sancţionare.

Potrivit art. 441 alin.(1) din Cod contravenţional, procesul contravenţional pornit încetează, dacă nu există fapta contravenţională.

În conformitate cu art.461 din Codul contravenţional, în cazul în care, pe parcursul judecării cauzei, se constată vreunul din temeiurile prevăzute în articolele 441 şi 445, instanţa încetează procesul contravenţional.

Astfel, instanţa apreciază că, potrivit dispoziţiilor legale menţionate pe parcursul raţionamentelor şi în baza probelor pertinente, utile şi concludente administrate, contestaţia este întemeiată şi, în consecinţă, trebuie admisă, cu încetarea procesului contravenţional.

Or, în conformitate cu prevederile art. 7 din Cod contravenţional, persoana poate fi sancţionată numai pentru contravenţia în a cărei privinţă *este dovedită vinovăţia sa, cu respectarea normelor prezentului cod.* Prevederile art.10 din Codul contravenţional, specifică că constituie contravenţie fapta – acţiunea sau inacţiunea – ilicită, cu un grad de pericol social mai redus decît infracţiunea, săvârşită cu vinovăţie, care atentează la valorile sociale ocrotite de lege, este prevăzută de prezentul cod şi *este pasibilă de sancţiune contravenţională*.

În baza celor prezentate şi având în vedere prevederile articolelor 441 alin.(1), lit.a), 448, 461 şi 462-463 din Codul contravenţional, instanţa de judecată,-

H O TĂ R Ă Ş T E :

Se admite contestaţia depusă de S.A. „Nufărul„ IDNO *****, împotriva procesului-verbal cu privire la contravenţie nr.027077 din 14.07.2023 şi deciziei de sancţionare, întocmite de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului pentru Protecţia Mediului, Grigori Ciugui, în baza art.146 din Cod contravenţional, cu încetarea procesului contravenţional, dată fiind inexistenţa faptei contravenţionale.

Se expediază copia de pe hotărârea instanţei în adresa părţilor şi se explică modul şi termenul de atac în caz de dezacord cu soluţia adoptată.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs, în termen de 15 zile, la Curtea de Apel Chişinău, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul Buiucani).

Preşedintele şedinţei,
Judecător **Ana CUCERESCU**